പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ
പതിനൊന്നാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നമ്പർ. 62 **06.06.2018 ലെ മറുപടി**

ഉപയോഗശൂന്യമായ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം

ചോദ്യം	മറുപടി
ശ്രീ.സി.കെ. ഹരീന്ദ്രൻ ,, എ.എം. ആരിഫ് പ്രൊഫ.കെ.യു. അരുണൻ ശ്രീ.എം. രാജഗോപാലൻ	മാത്യു ടി. തോമസ് (ജലവിഭവ വകുപ്പുമന്ത്രി)

(എ) നദികളെയും തോടുകളെയും ഗാർഹിക വ്യാവസായിക മാലിന്യങ്ങളുടെ സൗകര്യ പ്രദമായ നിർഗമന സ്ഥലങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്ന പ്രവണതയുടെ ഫലമായി ജലസ്രോത സ്സുകളിൽ ഭൂരിഭാഗവും ഉപയോഗ ശൂന്യമായിത്തീരുന്നതിനാൽ ജലസ്രോത സ്സുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് പ്രത്യേക ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ടുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശം നൽകുമോ;

(എ) കേരളത്തിലെ നദികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകൾ വിവിധ തരം മാലിന്യങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുള്ളതാണെന്ന് പഠനങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. വ്യാവസായിക മാലിന്യങ്ങൾക്കുപരി ഗാർഹിക മാലിന്യങ്ങളും വർദ്ധിച്ച തോതിൽ ജലാശയങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരുന്നുണ്ട്. ഇതിനു പുറമേ കാർഷികാവശിഷ്ടങ്ങളും കൃഷിയ്ക്കുപയോഗിക്കുന്ന രാസവളം/ കീടനാശിനികളും ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ എത്തിച്ചേരുന്നുണ്ട്. വലിയതോതിൽ ഖര മാലിന്യം ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ നിക്ഷേ പിക്കുന്നതായിക്കാണുന്നു. ഇത് കണക്കി ലെടുത്ത് ജലസ്രോതസ്സുകൾ മാലിന്യ മുക്തമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ജലവിഭവ വകുപ്പ് നിലവിൽ മുൻഗണന നല്കി വരുന്നു. സംസ്ഥാന ബജറ്റിന്റെ ഭാഗമായി ലഭിക്കുന്ന തുകയാണ് ചെലവഴിച്ച് ജലസ്രോതസ്സുകൾ മാലിന്യ മുക്തമാക്കുന്ന നടപടി ജലസേചന വകുപ്പ് സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. കൂടാതെ, ഹരിത കേരളം ഹെഡിൽ ലഭിച്ച തുകയും ജലസ്രോതസ്സുകൾ, പ്രത്യേകിച്ച് കുളങ്ങൾ മാലിന്യമുക്തമാക്കുന്നതിന് വിനിയോഗി ച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ 536 കുളങ്ങൾ നവീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ഭരണാനുമതി 2017-18 സാമ്പത്തിക വർഷം നല്കിയിട്ടുണ്ട്.

കേരള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയ ന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ 2017-18 വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ റിസ്റ്റോറേഷൻ ഓഫ് പൊല്യൂറ്റഡ് റിവർ സ്ട്രെച്ചസ് (Restoration of Polluted River Streches) എന്ന പദ്ധതി യിൽ പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ ഭാരതപ്പുഴയുടെ വാളയാർ, കോരയാർ ഭാഗം, കാസർഗോഡ് ജില്ലയിലെ നീലേശ്വരം നദി, തിരുവന

ന്തപുരം ജില്ലയിലെ കരമന നദി, കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ കുപ്പം എന്നിവയെ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത നദികളിലെ മലിനീകരണം തടയുന്നതിന് ആവശ്യമായ കർമ്മ പദ്ധതികൾ അതാത് ജില്ലാ ഓഫീസുകളുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടത്തി വരുന്നു.

ജല മലിനീകരണസാധ്യത കൂടുതലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അവ പുറന്തളളുന്ന പാഴ്ജലത്തിലെ ഘടകങ്ങൾ (parameters) അനുവദനീയ പരിധിയിലാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കുന്നതിനായി നിലവിൽ ഓൺലൈൻ റിയൽ ടൈം മോണിറ്ററിംഗ് (Online Real Time Monitoring) സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തിവരുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ 20 സ്ഥാപനങ്ങളെ ഈ സംവിധാനവുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആയതിനാൽ ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പാഴ്ജല നിർഗമനം നിയമപ്രകാരമാണോ എന്ന് മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ കാര്യാലയത്തിൽ നിന്ന് തന്നെ അറിവ് ലഭിക്കുന്നതാണ്.

(ബി) ജലസുരക്ഷ ഭാവി തലമുറയുടെ കൂടി അവകാശമാണെന്ന കാഴ്ചപ്പാടോടെ ജല സംരക്ഷണ വിനിയോഗ സംസ്കാരം ജനങ്ങളിൽ വളർത്തിയെടുക്കാൻ നടത്തി വരുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണ്;

(ബി) ജലസുരക്ഷ നേടുന്നതിനും, ഭാവി തലമുറയ്ക്ക് ശുദ്ധ ജലലഭ്യത ഉറപ്പവരുത്തുന്നതിനും, പുതിയൊരു ജലവിഭവ സംരക്ഷണ-വിനിയോഗ സംസ്കാരം ജനങ്ങളിൽ വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിനുമായാണ് ഹരിത കേരളം മിഷന്റെ ഉപമിഷനായ ജലസമൃദ്ധി/ ജലസംരക്ഷണം പ്രധാനമായും ലക്ഷ്യമിട്ടിരിക്കുന്നത്. ഇതിനനുയോജ്യമായ ശാസ്ത്രീയ സമീപനം എന്ന നിലയിൽ സമഗ്ര നീർത്തടാധിഷ്ഠിത പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്തി റിഡ്ജ് ടു വാലി(മുകളിൽ നിന്ന് താഴേക്ക്) രീതിയിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഇത് സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ തലങ്ങളിൽ ജന പ്രതിനിധികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ ഉൾപ്പെടെ വിവിധ വകുപ്പുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ അടങ്ങുന്ന സാങ്കേതിക സമിതികൾക്ക് രൂപം നൽകുകയും അവയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നീർത്തട പ്ലാനുകൾക്ക് രൂപം കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള നീർത്തട നടത്തം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രവർത്തനം കേരളത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഇക്കാര്യത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ജലസംരക്ഷണത്തിന്റെയും ജലവിനിയോഗമിതത്വം പാലിക്കേണ്ടതിന്റെയും പ്രാധാന്യം ജനങ്ങളിലെത്തിക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ ജലപാർലമെന്റുകളും സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നു. ഇതിനു പുറമേ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടുകൂടി ജലസ്രോതസ്സുകൾ ശുചിയാക്കി സംരക്ഷിക്കുന്ന പ്രവർത്തനവും നടന്നു

വരുന്നു.

ജല സംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അവബോധന സെമിനാറുകൾ, പരസ്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയ വ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിൽ ഉൾക്കൊ

ള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാഴ്ജല സംസ്ക്കരണ സംവിധാനം ക ർശനമാക്കുക, ജലം മലിനമാക്കരുത് എന്നീ സന്ദേശങ്ങളോടു കൂടിയ നോട്ടീസ് ഏപ്രിൽ 2017-ൽ മലയാളം / ഇംഗ്ലീഷ് ദിനപത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. ലോക പരിസ്ഥിതി ദിനാചരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ജൂൺ 2017-ൽ ബോർഡ് നടത്തിയ പരിപാടികളിൽ ജലസംരക്ഷണത്തിനായുള്ള ആവശ്യകത ഊന്നിപ്പറഞ്ഞുകൊ ണ്ടുള്ള സെമിനാറുകൾ നടത്തിയിരുന്നു.

ശബരിമല തീർത്ഥാടനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പമ്പയുടെ മലിനീകരണം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായുള്ള അവബോധം പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നൽകുന്നതിനായുള്ള നടപടികൾ ബോർഡ് എല്ലാ വർഷവും സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ട്.

(സി)	കരമനയാർ, കിള്ളിയാർ ഉൾപ്പെടെ അങ്ങേയറ്റം മലിനമായതോ നീരൊഴുക്ക് പോലും നിലച്ചുപോയതോ ആയ നദികളുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിന് നടത്തുന്ന ഇടപെടലുകൾ അറിയിക്കാമോ?	(സി)	സംസ്ഥാനത്തെ ചെറുതും വലുതുമായ നദികളെ നിലവിലെ സ്ഥിതിയിൽ നിന്ന് മെച്ചപ്പെട്ട ഗുണനിലവാരമുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും, വിവിധ വകുപ്പുകളുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടു കൂടി നടന്നു വരുന്നു. പൂർണ്ണമായും നീരൊഴുക്ക് നിലച്ച വരട്ടാർ കോലറയാർ, പുഴകൾ തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം നിലച്ച പോയ മീനന്തറ-കൊടൂരാർ-മീനച്ചിലാർ, കുട്ടംപേരൂരാർ തുടങ്ങിയവ നീരൊഴുക്കുള്ളവയാക്കി മാറ്റാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, വലിയ തോതിൽ മാലിന്യം അടിഞ്ഞ് ഉപയോഗ യോഗ്യമല്ലാതായി മാറിയ കാനാമ്പുഴ, പള്ളിക്കലാർ, കിള്ളിയാർ (അപ്പർറീച്ച്), പൂന്തുർപ്പുഴ തുടങ്ങിയവ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ ശുചിയാക്കാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇവിടങ്ങളിലൊക്കെത്തന്നെ നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങളും ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കരമനയാർ, കിള്ളിയാർ എന്നിവയുടെ സംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് "റൈറ്റ്സ്" (RITES) എന്ന സ്ഥാപനം പഠനം നടത്തി റിപ്പോർട്ട് ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സാമ്പത്തിക

ലഭ്യതയനുസരിച്ച് പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയും. കിള്ളിയാറിന്റെ സമഗ്രമായ പുനരുജ്ജീവനത്തിനായി കിള്ളിയാർ കടന്നു പോകുന്ന എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളു മായി ചേർന്ന് "കിള്ളിയാറൊരുമ" എന്ന ഒരു പദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഇതോടൊപ്പം, നദികളിലെ നീരൊഴുക്ക് സ്ഥായിയാക്കുന്നതിനും നദീതടങ്ങളുടെ സമഗ്ര സംരക്ഷണത്തിനുമായി വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനത്തോടുകൂടിയ പ്രവർത്തനം സാധ്യമാക്കുന്നതിന് വേണ്ട നടപടികൾ ഹരിത കേരളം മിഷന്റെ ഉപമിഷനായ "ജലസമൃദ്ധി/ജലസംരക്ഷണം" മുഖേന നടന്നു വരുന്നു.

കരമനയാർ, കിള്ളിയാർ നദികളുടെ മാലിന്യനിർമ്മാർജ്ജനത്തിനും പുനരുദ്ധാരണത്തിനുമായി ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക പരിസ്ഥിതി കൗൺസിൽ പ്രത്യേകം പദ്ധതി തയാറാക്കി തിരുവനന്തപുരം വികസന അതോറിറ്റിയും അനുബന്ധ സ്ഥാപനങ്ങളും വഴി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്. പ്രസ്തുത പൈലറ്റ് പ്രോജക്ടിനുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായം കേരള സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡാണ് നൽകി വരുന്നത്. ഈ പദ്ധതിയിൽ ഖരമാലിന്യങ്ങൾ നദികളിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്നത് തടയാനും, മാലിന്യങ്ങൾ നദിയിലേക്കു തുറന്നു വിടുന്നത് തടയാനും, നദിയുടെ സ്വാഭാവികമായ ഒഴുക്ക് നിലനിർത്തുന്നതിനായി ജൈവ വൈവിധ്യ പാർക്ക് നിർമ്മിക്കാനും നദികളിൽ മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനായി ക്യാമറകൾ സ്ഥാപിക്കാനും, ജലഗുണമേൻമ ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസ്സുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാനും ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക പരിസ്ഥിതി കൗൺസിൽ നടപടി എടുത്തിട്ടുണ്ട്. കരമന നദിയുടെ ശാസ്ത്രീയ പരിപാലനത്തിന്റെയും ഏകോപനത്തിന്റെയും ചുമതല ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക പരിസ്ഥിതി കൗൺസിലിനും, നടത്തിപ്പിന്റെ ചുമതല തിരുവനന്തപുരം വികസന അതോറിറ്റിക്കുമാണ്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ